

HOFFMANN MESÉI

czimü operette szövegének meséje.

Hoffmann E. H. A. Vilmos e század elején a németek legeredetibb és legphantastikusabb beszély és meseírója volt. Szilaj, független dobzódó természete mellett lángész és páratlan jurista volt. Műveit az ördögös, kísérteties phantasia, a határtalan humor s maró guny jellemzi. Ihlette különcz, jellemében és műveiben a legsajátságosabb ellentétek egyesülnek. Utólérhetetlen virtuositással tudott bennök kísérteties érzelmet és borzadályt kelteni. A francziák nagy előszeretettel

viseltettek e sajátságaiban eredeti költő iránt, s Barbier is jelen operette szövegét Hoffmann műveiből alkotta össze oly formán, hogy elbeszéli Hoffmannal egy-egy beszélyét, a mit irt, mintha az saját magával Hoffmannal történt volna meg, nem hagyva egyszersmind figyelmen kívül a kísérteties, ördögös gonosz szellem szerepeltetését, mely Hoffmann műveinek kiváló sajátsága.

1-ső felvonás.

Luther gazda csapszékében nagy előkészületeket tesznek Hoffmann és borozó czimborái elfogadására, kik színház után rendszeren ott szoktak vacsorálni. A csapszékbe egy titkos ajtó vezet az operaházból, mit állítólag egy muszka herczeg vágatott, hogy szomját csillapítani ne kelljen messze fáradnia a kuliszák közül imádottja mellől. Az operaházban épen Stella, világhírű énekesnő szerepel, s Hoffmannnak első kedvesének, — kit még mint szegény bizonytalan jövőjű fiatal embert szeretett s kit egy rut, pupos de szörnyű gazdag emberét megcsalt s elhagyott, — levelet ír, hogy ismét élvezni akarja szerelmét s elküldi öltözője kulcsát, hogy tárt karokkal várja. A csapszékben a titkos ajtón megjelenik Lindorf tanácsos, ki a világhírű énekes nőnek udvarol s a ravasz szolgától drága pénzen megveszi a kulcsot azon szándékkal, hogy Hoffmann helyett majd ő jelenik meg Stellánál. Addig azonban a csapszékben marad, hogy Hoffmannal, vetélytársával összehajthasson. A borozó társaság megjelenik s életetni kezdik Stellát, hogy Lindorfot bosszantsák vele. Megjelenik Hoffmann barátaival s

vig poharazás közben felszólítják, hogy meséljen valamit. Itt a szerző Hoffmannal mesélteti el műveit. Nevezetesen Klein Zaches meséjét mint legendát éneklí el. A pajzán dal alatt merengés fogja el, emlékébe jut csalfá kedvese, kitől most csak egy fal választja el. Magához térve felfogadja, hogy soha többé nem lesz szerelmes. Lindorf gunyos mosolylyal kétségbe vonja elhatározását, mi fölött köztük tetlegességre kerülne a dolog, ha társai engednek. Hoffmann mesélni kezd, Lindorf fölteszi magában, hogy ezt meghallgatja. A szerző a 2-ik és 3-ik felvonásban az elbeszélendő eseményeket — illetve Hoffmann néhány művét — végig játszítja és Hoffmannat teszi hőségé, mintha ővele történnék meg a dolog. Lindorf, mint Hoffmann életének rossz démona a cselekményekben folyvást utjában van Hoffmannnak s így válik Lindorfból Hoffmann rossz szellemévé. A mesét Hoffmann e szavakkal kezdi: Első kedvesem neve Olympia vala! mire a függöny a hallgató csoport mellett legördül s a mese a 2-ik felvonásban Olympia lakásán folytatódik.

2-ik felvonás „Olympia.”

Olympia egy nürnbergi híres phisikusnak Spalanzaninak és Coppelius opticusnak élethűen előállított gép bábuja, kit Hoffmann egyszer egy ablaknál meglátva megszeretett s hogy közelébe juthasson beállt gyakornoknak a phisicushoz. A phisicus reclamat és pénzt óhajtván szerezni, a babát, mely beszél, énekel, tánczol, az estélyre meghívott társaság előtt producáltatja. Coppelius opticus zsarolni akarva a phisicust, a bábulányból részét követeli, miután a szeméitőlevalók. A phisicus, hogy lerázhassa nyakáról, 500 aranyig terjedő váltót ad neki, hogy azt Éliás zsidónál váltsa be. Hoffmann magára marad az élőlénynek hitt

bábuval, szerelmet vall neki s viszont szerelmet kér tőle s a bábun tudván kívül oly rugót érint, melynek következtében igenlőleg válaszol s elfut. Hoffmann örömittasan Miklós barátjához rohan, tudatja vele, hogy Olympia viszont szereti, s nem képes Miklósnak elhinni, hogy Olympia nem élő lény. E közben azonban Éliás zsidó megbukik, az opticus pénzt meg nem kapva, bosszuval eltele visszatér a phisicushoz s a bábut dűhében izzé porrá törí. A vendég sereg Hoffmann felsült szerelmét kaczagja.

3-ik felvonás „Antonia.”

A második (mese) kaland Antoniáról szól, Krespel, velencei hangszerkészítő lányáról, kibe Hoffmann mint énekes — szerelmes. Antoniának gyönyörű hangja van, édes anyja is, kinek arc képe ott csüng — kitűnő és hírneves énekesnő volt, de mellbetegségben halt meg. A leány szenvedélyes énekesnő, de örökölte anyja betegségét, atyja kéri és gyöngéden figyelmezteti, hogy képzelt diadalairól mondjon le. A menyegző napja ki van tűzve. Érkezik azonban egy Csodaorvos, (Lindorf) ki figyelmezteti az apát, hogy leánya betegségét ne hanyagolja el, s ajánlkozik gyógyítására. Az apa beleegyezik s a csodaorvos a mag-

netismus segélyével Antonia gyógyításához kezd — illetve, énekre ingerli, Antonia dalra fakad, atyja kétségbe esik s a csodaorvost lakásáról küzi, de hiába, mert mint gonosz démon mindenholon előterem, mig végre Krespel magával buccolja az utcára. Antonia anyja képéhez fordul tanácsot kérni, mely mint szellem megszólal. A csodaorvos újból megjelen. Antoniának művészi ambícióját anyja szellemével és dicsőségével felkorbácsolja s halálra énekelte s Hoffmann karjai közt adja ki lelkét.

IV-ik szakasz „Stella.”